

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
AKADEMICKÝ SENÁT

Materiál na **3. riadne zasadnutie Akademického senátu UK**

dňa 11. marca 2020

Návrh postupu zabezpečenia konzistentnej vizuálnej reprezentácie značky UK

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia.
2. Návrh postupu zabezpečenia konzistentnej vizuálnej reprezentácie značky UK.

Návrh uznesenia:

Akademický senát FMFI UK berie na vedomie Návrh postupu zabezpečenia konzistentnej vizuálnej reprezentácie značky UK.

Predkladá:

doc. PhDr. Radomír Masaryk, PhD.
prorektor UK pre vonkajšie vzťahy

Materiál vypracoval:

doc. PhDr. Radomír Masaryk, PhD.
prorektor UK pre vonkajšie vzťahy

NÁVRH

**POSTUPU ZABEZPEČENIA KONZISTENTNEJ VIZUÁLNEJ
REPREZENTÁCIE ZNAČKY UNIVERZITY KOMENSKÉHO**

Prerokované vo Vedení UK 20. 2 2020

Prerokované v AS UK 2020

Prerokované vo Správnej rade UK 2020

Prerokované v Kolégiu rektora UK 2020

Bratislava 2020

Predkladá: doc. PhDr. Radomír Masaryk, PhD.

prorektor UK pre vonkajšie vzťahy

Článok 1

Všeobecná časť

Do roku 2008 používala Univerzita Komenského v Bratislave (ďalej „UK“) ako svoj hlavný vizuálny element znak s podobizňou Jána Amosa Komenského vytvorený podľa averzu medaily UK z roku 1969.

V roku 2008 vznikli dve verzie zjednodušeného znaku s podobizňou Komenského, z profilu a spredu. Znak z profilu sa v niektorých dokumentoch označuje aj ako „rektorský“¹ (viď príloha 1).

V roku 2014 vznikol 158-stranový dizajnový manuál (tzv. „farebné pruhy“), ktorý sa podarilo presadiť len čiastočne.

V roku 2018 vznikol dizajnový manuál s logom storočnice, ktorý predstavuje kombináciu nového loga storočnice (priečelie historickej budovy UK) so znakom s podobizňou Jána Amosa Komenského z profilu z roku 2008 (tzv. „rektorský znak“). Tento dizajnový manuál je však v rozpore s dizajnovým manuálom z roku 2014, a vôbec neadresuje používanie log fakúlt.²

Na rôznych dokumentoch, predmetoch či materiáloch UK sa v dôsledku tohto vývoja v súčasnosti používajú štyri rôzne logá:

1. **Pôvodný znak s podobizňou Jána Amosa Komenského** do roka 2008 (napríklad na tvrdých zložkách, menovkách rektorátu, niektorých dokumentoch)
2. **Znak s podobizňou Jána Amosa Komenského spredu** z roku 2008, najčastejšie na základe selektívneho uplatnenia pravidiel dizajnového manuálu z roku 2014
3. **Znak s podobizňou Jána Amosa Komenského z profilu** z roku 2008 („rektorský znak“), ktorý niektoré fakulty používajú ako univerzitný znak.
4. **Kombinácia znaku Jána Amosa Komenského z profilu spoločne s logom storočnice** v súlade s manuálom z roku 2018

V tejto súvislosti vznikla otázka, či sa po ukončení používania loga storočnice podľa dizajnového manuálu z roku 2018 vrátiť k jednému zo starších znakov, alebo pokračovať v používaní loga storočnice bez číslovky „100“, alebo vytvoriť nové logo.

Dôvody pre začatie procesu tvorby nového loga boli nasledovné:

1. **Technické dôvody.** Znaky v tvare pečate s latinským textom sú v rámci súčasných technológií ťažko použiteľné. Znaky vznikli transformáciou z trojrozsomernej medaily, obsahujú množstvo detailov a línií rôznej hrúbky, a k tomu písmo v kruhu. To bráni kombinácii znaku s inými grafickými prvkami ako sú napríklad štruktúrované či fotografické pozadia, komplikuje to zmenšovanie (napr. v podobe ikonky), a sťažuje využitie v online prostredí.
2. **Heraldické dôvody.** Pri logu z profilu nastáva problém jeho korektného umiestnenia tak, aby podobizeň Jána Amosa Komenského nehládala mimo plochy, na ktorej je vyobrazená. Táto podmienka buď značne obmedzuje prácu so znakom, alebo vedie k heraldicky nekorektnému umiestňovaniu.
3. **Nízka rozpoznateľnosť**, hlavne nízka miera spontánneho vybavenia. Väčšina študentov si v predtestoch, ktoré sme realizovali, nevedela vybaviť vizuál znaku, a nerozumela spojitosti univerzity

¹ <https://uniba.sk/o-univerzite/historia/j-a-komensky/komenskeho-portret-na-uk-v-bratislave/loga-uk-s-portretom-j-a-komenskeho/>

² https://uniba.sk/fileadmin/ruk/o_univerzite/loga/uk100/SK/dm_UK_100-vyrocie_logo_SK.pdf

s osobou Jána Amosa Komenského. Pri predložení znaku (podporená znalosť) sa opakovane vyskytovali negatívne asociácie ako kruhy pod očami, neupravená brada, unavený a smutný vzhľad.

4. **Zameniteľnosť.** Logá iných slovenských univerzít používajú podobný vizuálny štýl: napríklad Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre či Trnavská univerzita v Trnave využívajú štylizovanú podobizeň staršieho muža s bradou v kruhovom ráme s latinským textom okolo.
5. **Potreba zjednotiť vizuálnu reprezentáciu univerzity** tak, aby sme odstránili nejednoznačnosť a používanie rôznych vizuálnych symbolov.

Najväčšou hrozbou súčasného stavu je, že vzhľadom na limity existujúcich znakov si mnohé fakulty UK vytvárajú vlastné logá či vizuály, napríklad pre sociálne siete či propagačné kampane. Nové symboly často nemajú žiadnu spojitosť s oficiálnym znakom. Tým sa vizuálna identita univerzity fragmentuje a narúša sa konzistentnosť značky UK.

Zásadným dôvodom vytvorenia konzistentnej vizuálnej komunikácie je potreba prezentovať silnú značku, ktorá dokáže presvedčiť študentov a akademickú verejnosť o silnej pozícii UK. Naliehavosť tohto dôvodu stúpa v dobe, kedy sa univerzita snaží oslovovať generáciu študentov, pre ktorých je jednoznačnou prvou voľbou štúdium v Českej republike.

Článok 2

Zadefinovanie východiska

Na základe úvodných analýz sme si zadefinovali nasledujúce východiská:

1. Chceme evolučnú zmenu: rozpracovať buď podobizeň Jána Amosa Komenského alebo priečelie rektorátu, v nadväznosti na existujúce znaky.
2. Systém symbolov musí mať jasný spoločný jazyk, aby aj bez textu bola zjavná príslušnosť k hlavnej značke univerzity. Zároveň musí Univerzitu Komenského odlišiť od ostatných slovenských univerzít. Logá musia byť technicky vhodné pre použitie s rôznymi pozadiami, a mali by „fungovať“ aj v rámci on-line aplikácií.
3. Doterajšie symboly budeme naďalej používať na rituálnych predmetoch (žezlá, kolany), medailách, pamätných listoch, grafikách. Zachováme ich patentovú ochranu a nevzdáme sa ich úplne. Nebudú však prítomné v každodennej vizuálnej komunikácii (podobne ako napríklad erb mesta Bratislava).
4. Aby sme sa vyhli vysokým personálnym a finančným nákladom, na webovej stránke sa v prvom kroku zmení len logo a farba. Akékoľvek ďalšie zmeny sa budú realizovať až pri migrácii na vyššiu verziu systému Typo3. Podobne, zmeny v softvérových aplikáciách ako AiS2 či Sofia sa prejavujú až pri aktualizáciách.
5. V tejto fáze sa menia hlavne šablóny základných dokumentov a publikácie (Výročná správa UK, UK v číslach a grafoch; časopis Naša univerzita; propagačné materiály k veľtrhom a DOD; ročenky; hlavičkové papiere) a dizajn spotrebných materiálov (reklamné predmety, vizitky, obaly).
6. Ostatné predmety či nápisy sa budú meniť priebežne, v čase, kedy uplynie ich prirodzená životnosť. V príprave na zmenu vizuálneho štýlu sme už od februára 2019 objednávali len nevyhnutný spotrebný materiál so znakmi UK, netvorili žiadne zásoby, a prostredníctvom príslušných prodekanov sme zároveň požiadali fakulty, aby zvážili akékoľvek investície do predmetov s doterajšími znakmi či aktivity využívajúce doterajšie vizuálne prvky, a aby zároveň pri všetkých prípadných stavebných úpravách zvážili použitie 3D písma či inštalovanie symbolov na fasádu.

Článok 3

Postup práce

V prvej fáze sme realizovali zber dát formou fókusových skupín (12 fókusových skupín, 11 fakúlt, 80 študentov) a 9 hĺbkových rozhovorov s členmi vedenia univerzity, v máji a júni 2019³. Zároveň sme vypracovali konkurenčnú analýzu (porovnanie s českými univerzitami MU, UPOL, UK) a komunikačný audit vlastných kanálov UK.

Výsledky slúžili ako základ pre návrh vizuálov. Z pohľadu vizuálnej reprezentácie sa ako jednoznačne prvá asociácia ukázala budova rektorátu. Ukázalo sa, že študenti všeobecne oceňujú vizuálny minimalizmus a čistý štýl. Celkovo necítia spriaznenosť voči univerzite, ale chcú by, a ocenia snahu univerzity zapájať ich do tohto procesu. Jednoznačne by ocenili atraktívny merchandize v podobe tričiek alebo mikín, súčasné vzory však nepokladajú za zaujímavé.

Na základe toho sme načrtli návrh na zmenu loga, ktorý prezentoval prorektor pre vonkajšie vzťahy na Vedení UK dňa 21. marca 2019. Vedenie UK sa v znení zápisnice „dohodlo na vytvorení jednotnej vizuálnej identity, ktorá zjednotí komunikáciu rôznych súčastí univerzity“. Po prezentácii záverov prieskumu (24. apríl 2019) vedenie sformulovalo úlohu „začať prípravu a procesy vedúce k redizajnu vizuálnej identity univerzity a nastaveniu novej efektívnej a obsahovo naplnenej komunikačnej stratégie univerzity – s akcentom na prijatie zmien akademickým prostredím univerzity (smerom dnu)“. Na porade vedenia 20. mája 2019 predniesol prorektor pre vonkajšie vzťahy časový harmonogram prípravy konceptu komunikačnej stratégie. Vedenie UK sa s návrhom stotožnilo a odporúčalo prorektorovi pre vonkajšie vzťahy „pokračovať ďalej v činnostiach vedúcich k efektívnemu nastaveniu komunikačnej stratégie univerzity“. V priebehu mája 2019 začal prorektor pre vonkajšie vzťahy proces prípravných trhových konzultácií s grafikmi a špecialistami z agentúry Go Big Name. Cieľom bolo overiť, či a akým spôsobom je možné výsledky prieskumov a fókusových skupín pretaviť do vizuálneho návrhu reprezentácie značky UK, jej fakúlt a súčastí s rešpektom voči inštitúcii ako celku a zároveň k fakultám ako jedinečným súčastiam univerzity, a teda vytvoriť relevantný opis predmetu zákazky. Na pracovnom stretnutí 9. októbra 2019 prezentovali Michal Pastier, Ondrej Jób a Rudolf Letko z agentúry Go Big Name vedeniu UK návrh postupu prípravy nového loga, s konkrétnymi vizualizáciami. Vedenie UK vyjadrilo súhlas s návrhom vizuálnej hierarchie značky UK a odporučilo ďalej pracovať na konkrétnych návrhoch loga UK a jednotlivých fakúlt.

Konkrétny návrh vizuálnej identity UK prerokovala Správna rada UK (22. novembra 2019) a Kolégium rektora UK (28. novembra 2019). Na spoločnom stretnutí členov Vedenia UK a Správnej rady UK s autormi návrhu (18. decembra 2019) sa členovia zhodli, že logo môže vychádzať buď z profilu budovy alebo podobizne Jána Amosa Komenského, avšak profil budovy musí byť jasne rozpoznateľný. Na prvých návrhoch bola budova znázornená v pravouhlej reprezentácii a nebola jasne identifikovateľná. Na základe tejto spätnej väzby predložil prorektor pre vonkajšie vzťahy na Vedení UK (20. februára 2020) dve alternatívy návrhu priečelia budovy rektorátu. Návrhy s podobizňou Jána Amosa Komenského sme v rámci prípravných prác vylúčili, keďže v monolineárnom prevedení je náročné dosiahnuť splnenie kritérií dostatočnej rozpoznateľnosti a zároveň dôstojnosti. Podobizeň Jána Amosa Komenského vznikla prekreslením trojrozmernej medaily, jeho hlavnými charakteristickými črtami sú účes a brada, prílišné zjednodušenie nákresu môže pôsobiť dehonestujúco. Preto sme sa rozhodli pracovať radšej s vyobrazením priečelia historickej budovy rektorátu.

³ Zber a vyhodnocovanie dát stále prebieha, v rámci série bakalárskych a diplomových prác, a jedného doktorského projektu na Ústave aplikovanej psychológie Fakulty sociálnych a ekonomických vied UK.

Finálny návrh sa v nadväznosti na logo storočnice primárne opiera o zjednodušenú lineárnu štylizáciu polvalcovej vstupnej dvorany budovy rektorátu. Snahou tohto návrhu je efektívne zadefinovať vizuálnu kotvu – odkaz na hlavnú budovu univerzity. Návrh je zasadený do dvojkruhu, ktorý sa rovnako objavuje celým spektrom log jednotlivých fakúlt.

Logá fakúlt paralelne s týmto procesom schvaľovali dekáni a dekanky jednotlivých fakúlt. Nechali sme na ich zváženie, či do procesu tvorby zapoja aj ďalších členov vedenia fakulty či akademickej obce fakulty. Väčšina návrhov fakúlt vychádza z prekreslenia a zjednodušenia doterajších fakultných znakov.

Výsledným návrhom je monolineárna hierarchická štruktúra hlavného loga spolu s 13 fakultnými logami; pribudnú k nim ešte logá internátov, Centra ďalšieho vzdelávania a Botanickkej záhrady UK. V čase písania tohto materiálu ešte autori zapracovávali drobné úpravy do niektorých fakultných log, do rokovania pléna Akademického senátu by však návrh už mal byť kompletný.

Aj keď to z legislatívneho hľadiska nebolo nevyhnutné, keďže sa v tomto prípade jedná o zákazku s nízkou hodnotou a zároveň o výsledok tvorivej duševnej činnosti, ktorá spadá pod autorský zákon, rozhodli sme sa urobiť aj prieskum trhu. Na základe prípravných trhových konzultácií sme dňa 9. januára 2020 odoslali žiadosti o zaslanie predbežnej cenovej ponuky na predmet zákazky s názvom „Návrh vizuálnej identity Univerzity Komenského v Bratislave“. Žiadosť bola mailom zaslaná trom subjektom. Prieskum trhu potvrdil, že agentúra Go Big Name okrem odbornej spôsobilosti, ktorú preukázala počas procesu prípravných trhových konzultácií, ponúka aj najlepšiu cenu za dodanie diela. Momentálne OCOZ a agentúra Go Big Name finalizujú Zmluvu o dielo.

Článok 4

Časový plán

1. Prerokovanie Postupu zabezpečenia konzistentnej vizuálnej reprezentácie značky Univerzity Komenského vo Vedení UK (20/2)
2. Prerokovanie v Správnej rade UK (24/2)⁴
3. Prezentácia s prodekanmi zodpovednými za marketing/komunikáciu (26/2)
4. Prerokovanie v Predsedníctve Akademického senátu a zaradenie do programu rokovania Akademického senátu (4/3)
5. Prerokovanie v Akademickom senáte (11/3)
6. Prerokovanie v Kolégiu rektora (16/3)
7. Vytvorenie farebnej palety, vizuálov pre sociálne siete, vizualizácie a ukážky na rôznych aplikáciách a layoutoch. Výstupy: šablóna MS Word (hlavičkový papier), obálky, vizitky, roll-up, prezentácia MS PowerPoint, merchandize (tričko, mikina, taška,...). Distribúcia dizajnového manuálu. (marec/apríl 2020)
8. Paralelne s tým: doplnenie loga UK a fakúlt o logá internátov (Družba a Mlyny), Centra ďalšieho vzdelávania (CĎV) a Botanickkej záhrady UK (marec/apríl 2020)
9. Príprava šablón a redizajn webovej stránky www.uniba.sk (leto 2020)

⁴ Rokovanie bolo zrušené, materiál predložíme na najbližšie rokovanie po dohodnutí termínu.

10. September 2020: upravený web, vlastné kanály (Naša Univerzita, emailové aktuality UK „Unum Necessarium“, sociálne siete – Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, YouTube), hlavičkové papiere, vizitky, tlačoviny, brožúry. Uvedenie nových log 21. septembra 2020 pri otvorení akademického roka.
11. Postupne alebo po skončení životnosti budeme meniť ďalšie webové služby (AIS, Sofia,...) či fyzické predmety. Zavádzanie ostatných prvkov by malo byť postupné v čase, kedy uplynú ich prirodzená životnosť (označenia budov, 3D značky, taláre v prípade zmeny farby fakulty, atď.).
12. Dizajn diplomov po konzultácii rektora s OVV a OV.

Článok 5

Finančné zdroje

Položka	Suma s DPH
Platba Go Big Name, prvá fáza	18 108
Platba Go Big Name, druhá fáza	15 000
Orientačný systém v priestoroch rektorátu, rollupy, bannery	10 000
Merchandise – mikiny a tričká s novým logom	7 000
Spolu	50 108

Tab. 1 – Odhad finančných zabezpečení konzistentnej vizuálnej reprezentácie značky Univerzity Komenského

Výraznú časť úloh pri zabezpečení konzistentnosti značky prevezme Oddelenie pre vonkajšie vzťahy (OVV), ktoré sa stane garantom konzistentného využívania značky. Od začiatku sme sa snažili rozvíjať personálne kapacity tak, aby sme dokázali čo najviac grafických návrhov zabezpečiť vlastnými silami, bez externých dodávok.

Hlavným kanálom pre komunikáciu s fakultami budú pravidelné stretnutia s poverenými prodekanmi jednotlivých fakúlt zodpovednými za vonkajšie vzťahy, vzťahy s verejnosťou, marketing alebo komunikáciu. OVV bude fakultám pomáhať pri procese riadenia zmeny. Zároveň požiadame všetkých 13 predsedov fakultných senátov o možnosť prezentovať finálny návrh na pôde všetkých fakúlt.

;

Článok 6

Úlohy

1. Usporiadanie stretnutia vedúcich oddelení a zložiek na RUK (T: marec 2020, Z: Mášiková)
2. Predloženie novelizovaného Vnútorného predpisu č. 19/2017 – *Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave, ktorou sa upravuje používanie akademických insígnií*, na zasadnutie senátu 6. mája (Z: Masaryk v spolupráci s OLP)
3. Analýza vnútornej legislatívy UK a overenie všetkých predpisov, ktoré môže byť potrebné novelizovať v spojitosti so zmenou (T: apríl 2020, Z: Masaryk v spolupráci s OLP)
4. Stanovisko k dizajnu diplomov (T: apríl 2020, Z: Masaryk a Kovačičová)

5. Zriadenie komisie v zložení kvestorka UK, riaditeľ kancelárie rektora, vedúca OVV, vedúca archívu UK a vedúci OLP. Komisia pripraví zoznam základných dokumentov obiehajúcich v rámci UK a navrhne šablóny v súlade s príslušnými technickými normami (T: zoznam do mája 2020, šablóny do augusta 2020, Z: Mášiková)
6. Prezentácia nových log na akademických senátoch 13 fakúlt (T: do leta 2020, Z: Masaryk)

PRÍLOHA

Súčasný znaky

1. Znak UK do roku 2008

2. Znak UK spredu z roku 2008

3. Znak z profilu z roku 2008

Univerzita
Komenského

4. Logo storočnice z roku 2018